

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER

Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 1 styczeń 2010

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

- Nowelizacja Ustawy – Prawo ochrony środowiska 1
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów – nabór wniosków 3
- Ochrona przyrody i krajobrazu – nabór wniosków 4
- Znamy termin naboru wniosków do Poddziałania 5.1.4 5

■ Porady prawne

- System zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji – regulacje prawne oraz nowe projekty rozporządzeń 6

■ Temat numeru

- Opłaty za korzystanie ze środowiska według prawa geologicznego i górniczego 8

■ Finanse

- Czynniki wpływające na wysokość opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych 11
- Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska udzielana Polsce 13
- Opłata produktowa za baterie i akumulatory 14
- Wykorzystanie środków unijnych na ochronę środowiska 16

§ Aktualności

Nowelizacja Ustawy – Prawo ochrony środowiska

Dużo zmian od 1 stycznia 2010 r. wprowadza Ustawa z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 215, poz. 1664).

Główne założenia nowej ustawy

Główna zmiana, jaką wprowadza ustawa, to przekształcenie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z państwowego funduszu celowego, posiadającego osobowość prawną, w państwową osobę prawną, a wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z wojewódzkich funduszy celowych, posiadających osobowość prawną, w samorządowe osoby prawne.

Wśród podstawowych założeń usta-

wy jest również likwidacja powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, których środkami będą dysponować odpowiednio starostowie i wójtowie (burmistrzowie lub prezydenci miast). Ustawa wprowadza usystematyzowanie katalogu celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, na które będą przeznaczane środki przekształconych NFOŚiGW oraz WFOŚiGW.

Określa też struktury przekształconych organów (NFOŚiGW oraz WFOŚiGW), ich zadania i kompetencje, a także zasady gospodarki finansowej. Nowelizacja ustawy zakłada ponadto uzupełnienie katalogu form dofinansowania celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zastąpienie systemu subfunduszy w NFOŚiGW systemem zobowiązań wieloletnich.

Uwaga! 31.01.2010 r. upływa termin wnoszenia opłat i sprawozdań związanych z korzystaniem ze środowiska!

Szanowni Państwo!

Z radością przekazuję w Państwa ręce pierwszy w tym roku numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

W aktualnościach informujemy o terminach naborów wniosków oraz o zmianach, jakie wprowadziła nowelizacja Ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Styczeńowy numer poświęciliśmy przede wszystkim opłatom za korzystanie ze środowiska. W dziale finansowym omówione zostały czynniki wpływające na wysokość tych opłat. Tematem numeru są zasady ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, wynikające z Ustawy – Prawo geologiczne i górniczne. Również artykuł z działu Porady prawne, dotyczący systemu zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, nawiązuje do opłat za wprowadzenie do powietrza gazów i pyłów.

Zachęcam do zapoznania się z pozostałymi artykułami. Wierzę, że informacje zawarte w tym numerze spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Anna Kordowska

Anna Kordowska
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: kordowska@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 43

✓ WAŻNE!

Od 1 stycznia 2010 r. dotychczasowe tytuły przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat i kar – w dotychczasowych proporcjach – będą stanowiły dochody budżetów gmin i powiatów.

Podobnie należności i zobowiązania funduszy staną się należnościami i zobowiązaniami budżetów powiatów albo budżetów gmin. Według znowelizowanych przepisów Ustawy – Prawo ochrony środowiska środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych dotychczasowych powiatowych funduszy i gminnych funduszy oraz odzyskane należności pomniejszone o zobowiązania funduszy, powiaty i gminy będą zobowiązane przeznaczyć na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zakresie określonym w ustawie.

Ponadto do zadań powiatów i gmin będzie należało finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin.

Nowe zasady dotyczące terminów wnoszenia opłat

W Ustawie – Prawo ochrony środowiska wprowadzono nowe zasady dotyczące terminów wnoszenia opłat, zróżnicowane w zależności od rodzaju wprowadzanych zanieczyszczeń. Wprowadzający gazy lub pyły do powietrza przedkłada marszałkowi województwa wykaz sporządzony na podstawie informacji zawartych w raporcie sporządzonym według Ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. Nr 130, poz. 1070).

Natomiast Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w wymienionej ustawie, w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska informacje o:

- rodzajach substancji wprowadzonych do powietrza,
- wielkości emisji oraz wysokości opłat za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, uiszczonych za poprzedni rok kalendarzowy sporządzone na podstawie raportów.

Informacje te są niezbędne do prowadzenia wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska.

Nowelizacje związane z Ustawą o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw

Przedmiotowa Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw nowelizuje także:

- Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008).
- Ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625).
- Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607).
- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019).
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220).
- Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz.U. Nr 121, poz. 1263).
- Ustawę z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

dr Michał Kuliński, adwokat. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPIA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Współpracownik firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBIKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

- (Dz.U. Nr 281, poz. 2784).
- Ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. Nr 25, poz. 202).
 - Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. Nr 180, poz. 1495).
 - Ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. Nr 130, poz. 1070).

Nowe stawki opłat

Wśród aktów prawnych powiązanych z ww. ustawą, wchodzących w życie po 1 stycznia 2010 r., naj-

- ważniejsze są nowe stawki opłat:
- za korzystanie ze środowiska na rok 2010,
 - za usunięcie drzew i krzewów oraz stawki kar za zniszczenie zieleni na rok 2010,
 - za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu na rok 2010,
 - za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz śluz i pochylni na rok 2010,
 - za działalność polegającą na poszukiwaniu, rozpoznawaniu złóż kopalin, magazynowaniu substancji oraz składowaniu odpadów na rok 2010,
 - w sprawie górnych i dolnych gra-

- nic stawek opłat eksploatacyjnych na rok 2010,
- w sprawie maksymalnych stawek opłat produktowych na rok 2010.

Ponadto wchodzi w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o rodzaju, ilości i masie wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów. ■

Anna Wojniak-Bieńko

§ Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 215, poz. 1664).

§ Aktualności

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów – nabór wniosków

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na swojej stronie internetowej ogłosił nabór wniosków z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów.

Cel działania

Celem jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

Dofinansowanie

W ramach programu przewiduje się następujące formy dofinansowania:

- 1) Dotacja.
- 2) Przekazanie środków jednostkom budżetowym – forma dofinansowania obowiązująca do 31 grudnia 2010 r.

Maksymalna intensywność dofinansowania wynosi:

- 1) do 50% kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z zakresu budowy/dostosowania dojazdów pożarowych,
- 2) do 60% kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z zakresu

modernizacji bazy szkółkarskiej na potrzeby renaturalizacji (przebudowy) ekosystemów leśnych i zalesień,

- 3) do 80% kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć innych niż wymienione w pkt 1) i 2).

Warunki dofinansowania:

- 1) Minimalna wartość projektu wynosi 150 tys. zł.
- 2) Dla przedsięwzięć z zakresu merytorycznego, objętego możliwością dofinansowania w ramach V osi POIiŚ, maksymalna wartość projektu wynosi do 400 tys. zł.
- 3) Maksymalna wartość projektu dla przedsięwzięć innych niż wymienione w pkt 2) wynosi 10 000 tys. zł.

Okres wdrażania programu i prognozowany budżet

Program będzie wdrażany do 31 grudnia 2012 roku. Prognozowany, łączny budżet programu wynosi 120 mln zł.

Nabór wniosków w trybie konkursowym

W ramach I naboru 2010 dla programu priorytetowego „Ochrona i zrównoważony rozwój lasów” wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć będą przyjmowane w okresie od 8 lutego 2010 r. do 22 lutego 2010 r.

Planowana alokacja środków w ramach naboru wynosi 24 000 tys. zł.

Nabór wniosków w trybie ciągłym

W przypadku wniosków Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych dotyczących zwalczania wielkoobszarowych gradacji szkodników liściożernych, nabór wniosków prowadzony będzie w trybie ciągłym. Wnioski powinny zostać złożone w siedzibie NFOŚiGW **najpóźniej 14 dni kalendarzowych** od daty podjęcia przez właściwy kompetencyjnie organ decyzji o rozpoczęciu akcji zwalczania gradacji. ■

Redakcja

Aktualności

Ochrona przyrody i krajobrazu – nabór wniosków

Na stronach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opublikowano informację o naborze wniosków z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu.

Cel działania

Celem działań jest czynna ochrona przyrody, która przyczyni się do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej.

Dofinansowanie

W ramach programu przewiduje się następujące formy dofinansowania:

- 1) Dotacja.
- 2) Przekazanie środków jednostkom budżetowym – forma dofinansowania obowiązująca do 31 grudnia 2010 r.

Maksymalna intensywność dofinansowania wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych.

Warunki dofinansowania:

- 1) Minimalna wartość projektu – 100 tys. zł, z wyłączeniem wykupu gruntów.
- 2) Dla przedsięwzięć z zakresu merytorycznego, objętego możliwością dofinansowania w ramach V osi POIiŚ, maksymalna wartość projektu wynosi do 400 tys. zł, z wyłączeniem przedsięwzięć dotyczących wykupu nieruchomości w trybie pierwokupu, realizowanych przez parki narodowe (na rzecz Skarbu Państwa).
- 3) Maksymalna wartość projektu dla przedsięwzięć innych niż wymienione w pkt 2) – 8 000 tys. zł.

Okres wdrażania programu i prognozowany budżet

Program będzie wdrażany do 31 grudnia 2012 roku. Prognozowany, łączny budżet programu wynosi 180 mln zł.

Nabór wniosków w trybie konkursowym

W ramach I naboru 2010 dla programu priorytetowego „Ochrona przyrody i krajobrazu” wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć będą przyjmowane w trzech grupach tematycznych:

Grupa I

- Termin przyjmowania wniosków: od 18 stycznia 2010 r. do 1 lutego 2010 r.
- Planowana alokacja środków w ramach naboru 10 000 tys. zł.

Rodzaje przedsięwzięć:

- przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie niskiej emisji (w tym przez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii),
- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- usuwanie materiałów zawierających azbest z gruntów/obiektów, będących własnością Skarbu Państwa, znajdujących się na obszarach parków narodowych.

Grupa II

- Termin przyjmowania wniosków: od 29 stycznia 2010 r. do 12 lutego 2010 r.
- Planowana alokacja środków w ramach naboru 18 000 tys. zł.

Rodzaje przedsięwzięć:

- opracowanie planów ochrony i dokumentacji stanowiących podstawowe instrumenty wykonywania ochrony na obszarach

NATURA 2000 i parków narodowych oraz zakup wyposażenia niezbędnego w procesie wdrażania powstałych instrumentów ochrony do zarządzania obszarem,

- opracowanie krajowych programów ochrony gatunków umieszczonych na polskich i międzynarodowych listach zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, zgodnie z wykazem (opinią) uzgodnionym z ministrem właściwym ds. środowiska,
- wdrażanie planów ochrony, programów ochrony gatunków i siedlisk przez:
 - czynną ochronę in situ siedlisk i gatunków (w tym restytucja i reintrodukcja gatunków chronionych, ochrona i renaturyzacja (odtworzenie) zagrożonych siedlisk, wykup gruntów na rzecz Skarbu Państwa niezbędnych dla ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk – w tym pierwokup),
 - ochronę gatunków ex situ (w tym wyposażenie, budowa i modernizacja banków genów oraz realizacja programów ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, budowa, modernizacja, wyposażenie i utrzymanie ośrodków hodowli zachowawczej oraz ośrodków przetrzymywania i rehabilitacji zwierząt chronionych),
 - ocenę efektów (monitorowanie) realizowanych przedsięwzięć (przede wszystkim z zakresu renaturyzacji ekosystemów oraz restytucji i reintrodukcji gatunków),
- budowa lub modernizacja małej infrastruktury turystycznej w celu udostępnienia i promocji walorów przyrodniczych obszarów chronionych w sposób zapewniający minimalizację antropo-

presji (w tym m.in. budowa lub modernizacja ścieżek rowerowych, szlaków, punktów i wież widokowych),

- przywracanie drożności i poprawa funkcjonowania korytarzy ekologicznych przede wszystkim przez likwidację barier ograniczających przemieszczanie się zwierząt,
- opracowanie i wdrażanie krajowych programów, mających na celu eliminację, powstrzymanie rozprzestrzeniania oraz kontrolę liczebności gatunków obcych, które najbardziej zagrażają krajowej różnorodności biologicznej (dla gatunków wskazanych przez Ministra Środowiska),
- odbudowa populacji zanikających gatunków zwierzyny drobnej – zająca i kuropatwy.

Grupa III

- Termin przyjmowania wniosków: od 15 marca 2010 r. do

31 marca 2010 r.

- Planowana alokacja środków w ramach naboru 5 000 tys. zł.

Rodzaje przedsięwzięć:

- ochrona krajobrazu przyrodniczo-kulturowego przez przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowych założeń parkowych i pałacowo-ogrodowych oraz odtwarzanie zabytkowych założeń parkowych zniszczonych w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych,
- przywracanie walorów przyrodniczych obiektów wskazanych przez właściwy RDOŚ, stanowiących szczególnie cenne elementy krajobrazu przyrodniczo-kulturowego.

Nabór wniosków w trybie ciągłym

W przypadku wniosków dotyczących wykupu nieruchomości w trybie

pierwokupu, realizowanych przez parki narodowe (na rzecz Skarbu Państwa), nabór wniosków prowadzony będzie w trybie ciągłym. Wnioski powinny zostać złożone w siedzibie NFOŚiGW **najpóźniej 7 dni kalendarzowych** od daty otrzymania przez park zawiadomienia o zamiarze sprzedaży nieruchomości.

W przypadku wniosków dotyczących odtworzenia zabytkowych założeń parkowych zniszczonych w wyniku klęsk żywiołowych lub katastrof naturalnych, nabór wniosków również będzie prowadzony w trybie ciągłym, przy czym wnioski te powinny zostać złożone w siedzibie NFOŚiGW **nie później niż 6 miesięcy** od daty wystąpienia zniszczeń. ■

Redakcja

Aktualności

Znamy termin naboru wniosków do Poddziałania 5.1.4

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Instytucja Wdrażająca dla V priorytetu Programu Infrastruktura i Środowisko, rozpoczęło nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Poddziałania 5.1.4 Centra przetrzymywania gatunków (CITES).

Cel działania

Celem programu jest stworzenie wyspecjalizowanych ośrodków dla żywych gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) zatrzymanych na granicy, na terenie kraju, skonfiskowanych, znajdujących i podrzucanych, w celu wypełnienia zobowiązań Polski wynikających z ratyfikowanej Konwencji Waszyngtońskiej.

Termin składania wniosków

Wnioski należy składać w terminie od 21 grudnia 2009 r. do 8 marca 2010 r.

Kto może się ubiegać o dofinansowanie?

O dofinansowanie projektów mogą się ubiegać podmioty wymienione w Szczegółowym opisie priorytetów POIiŚ, pkt. 17:

- parki narodowe,
- parki krajobrazowe i ich zespoły,
- jednostki organizacyjne Lasów Państwowych z wyłączeniem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych,
- organizacje pozarządowe,
- wojewodowie,
- ogrody botaniczne,
- ogrody zoologiczne,
- instytucje naukowe oraz jednostki badawczo-rozwojowe, w tym

szkoły wyższe oraz ich jednostki organizacyjne,

- urzędy morskie,
- jednostki rządowe,
- jednostki samorządowe,
- podmioty sprawujące nadzór lub zarządzające ochroną obszarów chronionych.

W ramach konkursu wspierane będą kompleksowe projekty polegające na stworzeniu infrastruktury zapewniającej możliwość przejęcia i przetrzymania okazów w warunkach bytowania zgodnych z wymaganiami biologicznymi gatunku.

Dofinansowanie

Projekty mogą być współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego do wysokości 85% wydatków kwalifikowalnych całego projektu.

WAŻNE!

Minimalna wartość projektu wynosi 400 tys. złotych.

Wkład własny Wnioskodawcy, którego wartość nie może być mniejsza niż 15% wydatków kwalifikowalnych, mogą stanowić:

- środki z budżetu państwa w formie współfinansowania krajowego,

➤ środki prywatne lub inne środki publiczne, pod warunkiem, że środki te nie pochodzą z programów współfinansowanych przez Unię Europejską.

Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wynosi 16 mln złotych z Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego.

Więcej informacji na temat naboru wniosków można znaleźć na stronie internetowej <http://www.pois.gov.pl/> lub na stronie internetowej instytucji wdrażającej <http://www.ckps.pl/> ■

Redakcja

Porady prawne

System zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji – regulacje prawne oraz nowe projekty rozporządzeń

18 sierpnia 2009 r. została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym nowa Ustawa o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Obecnie przygotowywane są projekty rozporządzeń do ww. ustawy i można wnosić swoje uwagi.

WAŻNE!

Zarówno sama ustawa, jak i rozporządzenia wykonawcze do niej poruszają ważne kwestie w zakresie regulacji prawnych dotyczących dofinansowania do projektów oraz samych opłat za korzystanie ze środowiska.

Jednym z projektowanych rozporządzeń jest rozporządzenie w sprawie określenia formy i układu oraz zakresu informacji zawartych w raportach i sprawozdaniu, dotyczących programów lub projektów realizowanych w ramach Krajowego systemu zielonych inwestycji.

Krajowy system zielonych inwestycji to system, w ramach którego środki uzyskane ze zbycia w latach 2009-2012 jednostek przyznanej emisji są przeznaczane na dofinansowanie realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) programów lub projektów związanych z ochroną środowiska, w szczególności z ograniczeniem lub unikaniem krajowej

- emisji gazów cieplarnianych, pochłanianiem lub sekwestracją dwutlenku węgla (CO₂),
- 2) działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
- 3) innych działań związanych z ochroną powietrza.

Programy lub projekty, o których mowa w ust. 1, są realizowane w obszarach:

- 1) poprawy efektywności energetycznej w różnych sektorach gospodarki,
- 2) poprawy efektywności wykorzystania węgla, w tym związanej z czystymi technologiami węglowymi,
- 3) zamiany stosowanego paliwa na paliwo niskoemisyjne,
- 4) unikania lub redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu,
- 5) wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- 6) unikania lub redukcji emisji metanu przez jego odzyskiwanie i wykorzystywanie w przemyśle wydobywczym, gospodarce odpadami i ściekami oraz w gospodarce rolnej, a także przez wykorzystywanie do produkcji energii,
- 7) działań związanych z sekwestracją gazów cieplarnianych,
- 8) innych działań zmierzających do ograniczania lub unikania krajowej emisji gazów cieplarnianych

lub pochłaniania dwutlenku węgla (CO₂) oraz adaptacji do zmian klimatu,

- 9) prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku,
- 10) działalności edukacyjnej, w tym prowadzenia szkoleń wspomagających wypełnianie krajowych zobowiązań wynikających z Protokołu z Kioto.

Dofinansowanie ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym

Dofinansowanie ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym realizacji programów i projektów, o których mowa powyżej, dokonywane jest w formie dotacji, w tym dotacji przeznaczanych na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz dotacji przeznaczanych na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych.

Krajowy operator organizuje i prowadzi w trybie konkursowym nabór wniosków o udzielenie dofinansowania ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym dla programów lub projektów w ramach Krajowego systemu zielonych inwestycji.

Kolejne przygotowywane rozporządzenia

Kolejne przygotowywane rozporządzenia dotyczą projektów wspólnych wdrożeń i są to:

- Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie rodzajów przedsięwzięć, które mogą być realizowane jako projekty wspólnych wdrożeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenie określa szczegółowe rodzaje przedsięwzięć, które mogą być realizowane jako projekty wspólnych wdrożeń (JI) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pierwsza grupa przedsięwzięć ujęta w projekcie rozporządzenia to projekty mające na celu wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz działania prowadzące do oszczędności energii w zakresie niewpływającym na obniżenie emisji dwutlenku węgla z instalacji objętych wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS). Druga grupa przedsięwzięć to projekty mające na celu pozyskiwanie energii z przetwarzania odpadów.

- Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego zakresu informacji w dokumentacji projektowej dla projektu wspólnych wdrożeń, realizowanego w ramach ścieżki pierwszej.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres informacji, jakie powinny być zawarte w dokumentacji projektowej składanej w celu wydania listu zatwierdzającego dla projektu wspólnych wdrożeń, realizowanego w ramach „ścieżki pierwszej”.

Zgodnie z projektem rozporządzenia dokumentacja projektowa po-

winna zawierać informacje dotyczące charakterystyki projektu i technologii oraz źródeł finansowania, które stanowią podstawę do rzetelnej oceny projektu.

- Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wniosku o wydanie listu popierającego dla projektu wspólnych wdrożeń.

Rozporządzenie określa zakres informacji oraz wzór formularza wniosku o wydanie listu popierającego dla projektu wspólnych wdrożeń. Określenie zakresu informacji o projekcie jest niezbędne do wstępnej weryfikacji i kwalifikacji przedsięwzięcia jako projektu wspólnych wdrożeń. Wymagane dane od potencjalnych projektodawców wyczerpują zakres informacji, jaki jest konieczny przy rozpoczęciu procedury kwalifikacji przedsięwzięć jako projektów wspólnych wdrożeń.

- Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sprawozdania z monitorowania projektu wspólnych wdrożeń i raportu z weryfikacji liczby jednostek redukcji emisji powstałych w wyniku realizacji projektu wspólnych wdrożeń.

Rozporządzenie określa niezbędny zakres informacji, jakie muszą być zawarte w sprawozdaniu z monitorowania projektu realizowanego w ramach mechanizmu wspólnych wdrożeń oraz w raporcie z weryfikacji liczby jednostek redukcji emisji, powstałych w wyniku realizacji projektu wspólnych wdrożeń.

Udział w realizacji projektów wspólnych wdrożeń poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i projektów mechanizmu czystego rozwoju wymaga uzyskania zgody wydawanej w formie decyzji administracyjnej przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Zmiany w uiszczaniu opłat za korzystanie ze środowiska

Ustawa o systemie zarządzania wprowadziła też zmiany w uiszczaniu opłat za korzystanie ze środowiska. Za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód oraz za składowanie odpadów podmiot korzystający ze środowiska wnosi opłatę do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza.

Opłatę za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza podmiot korzystający ze środowiska wnosi do końca miesiąca następującego po upływie pierwszego półrocza i w terminie do końca lutego roku następnego za drugie półrocze; obecnie obowiązek ten był do końca stycznia.

Podmiot korzystający ze środowiska w ww. terminach przedkłada marszałkowi województwa wykaz zawierający informacje i dane, wykorzystane do ustalenia wysokości opłat, oraz wysokość tych opłat.

WAŻNE!

Podmiot korzystający ze środowiska, wprowadzający gazy lub pyły do powietrza, przedkłada marszałkowi województwa wykaz sporządzony na podstawie informacji zawartych w raporcie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, uwzględniający informacje o rodzajach substancji wprowadzonych do powietrza, wielkości emisji oraz wysokości opłat za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, uiszczonych za poprzedni rok kalendarzowy.

Wykaz podmiot korzystający ze środowiska przedkłada w terminie do końca lutego roku następnego za poprzedni rok kalendarzowy. Do zobowiązań z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska stosuje się przepisy Ustawy z dnia 17 czerwca

1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli wynikają one z wykazu o wysokości należnych opłat.

Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji zawieranych na podstawie Ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Przychody przeznaczane są na:

1) dofinansowanie zadań związanych ze wspieraniem przedsię-

- wzięć realizowanych w ramach programów i projektów objętych Krajowym systemem zielonych inwestycji, o którym mowa w art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji,
- 2) pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem zadań Krajowego operatora zgodnie z Ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji,
- 3) pokrycie kosztów związanych z obsługą Rady Konsultacyjnej

– organu doradczego ministra właściwego do spraw środowiska w zakresie funkcjonowania Krajowego systemu zielonych inwestycji zgodnie z Ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Anna Wojniak-Bieńko

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. Nr 130, poz. 1070).

Temat numeru

Opłaty za korzystanie ze środowiska według prawa geologicznego i górniczego

Problematyka dotycząca środków finansowo-prawnych związanych z korzystaniem ze środowiska uregulowana została w Prawie ochrony środowiska. Należy jednak pamiętać, iż Prawo ochrony środowiska nie zawiera kompleksowej regulacji nie tylko wszystkich środków finansowo-prawnych, ale nawet wszystkich opłat oraz administracyjnych kar pieniężnych związanych z korzystaniem ze środowiska i odsyła do innych ustaw zawierających w tym zakresie regulacje odrębne. Jedną z tych ustaw jest Prawo geologiczne i górnictwo, którego przepisy w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych wymagają przybliżenia Czytelnikom.

Uwagi ogólne

Należy przypomnieć, iż zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zmianami), dalej zwanej „Prawem ochrony środowiska”, środki finansowo-prawne ochrony środowiska stanowią w szczególności:

(i) opłata za korzystanie ze środowiska; (ii) administracyjna kara pieniężna oraz (iii) zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych, służące celom ochrony środowiska.

Stosownie do regulacji przepisu art. 273 Prawa ochrony środowiska opłata za korzystanie ze środowiska jest ponoszona za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód oraz składowanie odpadów.

Administracyjna kara pieniężna z kolei ponoszona jest za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, a także w zakresie magazynowania odpadów i emitowania hałasu do środowiska.

Prawo geologiczne i górnictwo

Jak już wspomniano na wstępie, Prawo ochrony środowiska odsyła do przepisów, w szczególności Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnictwo (tekst jedno-

lity: Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zmianami), dalej zwanej „Prawem geologicznym i górnictwem”, w odniesieniu do opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych.

WAŻNE!

Prawo ochrony środowiska wskazuje ponadto w zakresie dotyczącym opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych na Ustawę o ochronie przyrody. Należy przy tym podkreślić, iż Prawo ochrony środowiska – odsyłając do Prawa geologicznego i górnictwa oraz Ustawy o ochronie przyrody – zostawia jednocześnie otwartą kwestię innych regulacji ustawowych.

Z treści przepisu art. 273 ust. 3 Prawa ochrony środowiska wynika, że aktualnie stosuje się opłaty i kary na podstawie dwóch wymienionych wyżej ustaw, a także że obowiązują lub mogą obowiązywać w przyszłości inne ustawy, stanowiące podstawę poniesienia opłat i kar służących ochronie środowiska.

Prawo geologiczne i górnictwo w zakresie dotyczącym opłat za korzystanie

tanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych reguluje opłaty eksploatacyjne i koncesyjne: pierwszą z tych opłat wymierza się przedsiębiorcy za wydobycie kopaliny, a jej wysokość zależy od ilości wydobytej kopaliny oraz ceny zbytu, drugą – za udzielenie koncesji na poszukiwanie kopaliny, w wysokości uzależnionej od rodzaju działalności i szkodliwości tej działalności dla środowiska, powierzchni objętej koncesją i czasu koncesji.

Opłaty eksploatacyjne

Zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górnictwa przedsiębiorca wydobywający kopalinę ze złoża uiszcza opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę.

✓ WAŻNE!

Opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym.

W tym miejscu należy podkreślić, iż opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę towarzyszącą ustala się jako iloczyn 50% kwoty stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny towarzyszącej wydobytej w okresie rozliczeniowym.

✓ WAŻNE!

Stawki opłat eksploatacyjnych określone zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie opłat eksploatacyjnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 215, poz. 1357).

Górną i dolną granicę stawek opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopaliny określa co do zasady załącznik do Prawa geologicznego i górnictwa, przy czym górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych, określone w tym załączniku, podlegają corocznie zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług

konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Zgodnie z Prawem geologicznym i górnictwem, na podstawie wskaźnika, o którym mowa powyżej, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

Wniesienie opłaty

Opłatę eksploatacyjną przedsiębiorca ustala kwartalnie we własnym zakresie i wnosi ją, bez wezwania, na rachunki bankowe odpowiednio: gminy, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Należy pamiętać, że opłatę eksploatacyjną wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału. W tym samym terminie przedsiębiorca przedstawia organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym powyżej (na których rachunek uiszcza się opłatę eksploatacyjną) kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, złoża, rodzaju, ilości wydobytej w kwartale kopaliny, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy, a w przypadku, gdy wydobywanie prowadzone jest na terenie więcej niż jednej gminy – ilości wydobytej kopaliny, a także wysokość opłaty przypadającej na poszczególne gminy.

W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej lub niezłożenia informacji zawierającej

w szczególności dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, złoża, rodzaju, ilości wydobytej w kwartale kopaliny, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy albo, w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy ustalona opłata. W postępowaniu w sprawie wydania tej decyzji – zgodnie z Prawem geologicznym i górnictwem – gmina może uczestniczyć na prawach strony.

Opłaty koncesyjne

Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność gospodarczą w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny, a także bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnictwa, uiszcza opłatę z tytułu:

- poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny,
- bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnictwa,
- składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnictwa.

Opłatę z tytułu poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny ustala się jako iloczyn stawki opłaty i ilości kilometrów kwadratowych terenu, na którym jest prowadzona działalność.

Wysokość opłaty oraz terminy i sposób jej wniesienia ustala się w koncesji. Kopie dowodów wniesionych opłat przedsiębiorca przedstawia niezwłocznie organowi koncesyjnemu oraz gminie, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stawki opłat koncesyjnych

Stawka opłaty za działalność polegającą na poszukiwaniu złóż kopaliny dla poszczególnych grup kopaliny wynosi:

- kopaliny energetyczne: (i) ropa naftowa, gaz ziemny i metan z węgla kamiennego – 100 zł, (ii) węgiel kamienny – 500 zł, (iii) węgiel brunatny – 200 zł,
- rudy metali i metale w stanie rodzimym – 100 zł,
- kopaliny chemiczne – 100 zł,
- kopaliny skalne (w tym torfy i rudy darniowe): (i) w obszarach lądowych – 1 000 zł, (ii) w obszarach morskich – 100 zł,
- wody podziemne uznane za kopaliny: (i) wody lecznicze i solanki – 500 zł, (ii) wody termalne – 200 zł.

Stawka opłaty za działalność polegającą na rozpoznawaniu złóż kopaliny oraz łącznie na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopaliny dla poszczególnych grup kopaliny za kilometr kwadratowy wynosi:

- kopaliny energetyczne: (i) ropa naftowa, gaz ziemny i metan z węgla kamiennego – 200 zł, (ii) węgiel kamienny – 1 000 zł, (iii) węgiel brunatny – 500 zł,
- rudy metali i metale w stanie rodzimym – 200 zł,
- kopaliny chemiczne – 1 000 zł,
- kopaliny skalne (w tym torfy i rudy darniowe): (i) w obszarach lądowych – 10 000 zł, (ii) w obszarach morskich – 2 500 zł,
- wody podziemne uznane za kopaliny: (i) wody lecznicze i solanki – 800 zł, (ii) wody termalne – 500 zł.

W przypadku zmiany okresu, na jaki została udzielona koncesja, w decyzji zmieniającej koncesję ponownie ustala się opłatę za działalność polegającą na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopaliny, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

Opłatę z tytułu bezziornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustala się kwartalnie, jako iloczyn stawki opłaty oraz ilości substancji wprowadzonych do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych.

Opłatę z tytułu składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustala się kwartalnie, jako iloczyn stawki opłaty i ilości umieszczonych w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, odpadów.

Stawka opłaty z tytułu składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, wynosi w przypadku składowania:

- odpadów niebezpiecznych – 62,17 zł/t,
- odpadów innych niż niebezpieczne – 4,76 zł/t,
- odpadów obojętnych – 3,57 zł/t.

Stawki opłat z tytułu: (i) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny, (ii) bezziornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, oraz (iii) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, podlegają corocznie zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Administracyjne kary pieniężne

W razie wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, właściwe organy ustalają, w drodze decyzji, prowadzącemu taką działalność, opłatę eksploatacyjną w wysokości osiemdziesięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju

kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

Organami właściwymi w sprawie ustalania opłat z tytułu: (i) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny, (ii) bezziornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych oraz (iii) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych są:

- za wydobywanie bez wymaganej koncesji: (i) kopaliny podstawowych – minister właściwy do spraw środowiska, (ii) pozostałych kopaliny – właściwy starosta,
- za wydobywanie kopaliny z rażącym naruszeniem warunków koncesji – właściwy organ koncesyjny.

✓ WAŻNE!
W rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego wszystkie kopaliny występujące w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej są kopalinami podstawowymi.

W razie prowadzenia działalności innej niż określona powyżej bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, właściwe organy ustalają, w drodze decyzji, opłatę w wysokości:

- za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopaliny bez wymaganej koncesji, za każdy kilometr kwadratowy terenu, na którym prowadzona jest działalność – 50 000 zł; każdy rozpoczęty kilometr kwadratowy terenu liczy się jako cały;
- za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopaliny z rażącym naruszeniem warunków koncesji – trzykrotną wysokość opłaty za tę działalność, ustaloną w koncesji;
- za bezziornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, bez wymaga-

nej koncesji – 8 000 zł za jeden metr sześcienny wykorzystanej przestrzeni;

- za bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z rażącym naruszeniem warunków koncesji – trzykrotną wysokość opłaty za tę działalność, ustaloną w koncesji;
- za jednostkę (Mg) składowanych odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, bez wymaganej koncesji – dziesięciokrotnej stawki opłaty przewidzianej za składowanie w środowisku odpadów określonej grupy; podział na grupy odpadów i jednostkowe stawki opłat określają przepisy dotyczące klasyfikacji odpadów i opłat za ich umieszczanie na składowisku.

Organami właściwymi do ustalania opłat, o których mowa powyżej, są: (1) za działalność prowadzoną bez wymaganej koncesji w zakresie: (i) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin – starosta, (ii) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, oraz poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej – minister właściwy do spraw środowiska; (2) za działalność prowadzoną z rażącym naruszeniem warunków koncesji w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych – organ koncesyjny.

Należy zwrócić uwagę, iż w razie wydobywania kopaliny występującej pod wodami powierzchniowymi, przedsiębiorca uiszczający opłatę eksploatacyjną nie ponosi opłaty za szczególne korzystanie z wód. ■

dr Michał Kuliński
advokat

§ Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zmianami).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz.U. 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zmianami).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie opłat eksploatacyjnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 215, poz. 1357).

Finanse

Czynniki wpływające na wysokość opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych

Na wysokość opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych wpływają czynniki, które wskazane zostały wyraźnie w Prawie ochrony środowiska, jednak ze względu na ich złożoność i powiązanie z wieloma elementami wchodzącymi w zakres ochrony środowiska problematyka ta warta jest szczególnej uwagi Czytelników.

Opłaty i kary za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zmianami), dalej zwanej „Prawem ochrony środowiska”, naliczając opłaty i kary za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, bierze się pod uwagę dwa elementy

emisji: ilość pyłów lub gazów oraz rodzaj tych substancji.

Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, należy pamiętać, iż przepis dotyczący czynników wpływających na wysokość opłat i kar za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zamieszczony jest w dziale przepisów ogólnych i ustanawia obowiązek wyliczania opłat oraz kar na podstawie dwóch podstawowych kryteriów, ale zgodnie z przepisami szczegółowymi ustawy, dotyczącymi stawek opłat (przepis art. 290 ust. 2 Prawa ochrony środowiska), dodatkowym czynnikiem decydującym o wysokości opłaty i kary za zanieczyszczanie powietrza (kary również, mimo że przepis art. 290 Prawa ochrony środowiska dotyczy opłaty, gdyż kara jest wielokrotnością opłaty) może być lokalizacja źródła emisji.

✓ WAŻNE!

W przypadku opłat i kar za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, płaci się zawsze za to, co i ile wypuszczono do powietrza (oczywiście tylko wówczas, gdy wyemitowany pył lub gaz znajduje się wśród tych objętych opłatą), z tym jednak zastrzeżeniem, że ilość może też zależeć od miejsca wprowadzenia.

Opłaty i kary za pobór wody

O wysokości opłaty i kary za pobór wody decydują trzy czynniki: ilość pobranej wody, jakość tej wody oraz jej rodzaj (podziemna czy powierzchniowa). Podobnie jak w przypadku opłat i kar związanych z emisją do powietrza, tak też w przypadku opłat i kar za pobór wody dodatkowym elementem wpływającym na ich wysokość może być miejsce dokonywania poboru.

Opłaty za wprowadzanie ścieków

Elementy wpływające na wysokość opłaty i na wysokość kary za wprowadzanie ścieków nie są – jak ma to miejsce w opłatach i karach za pobór wody, a także za emisję do powietrza – takie same. Ponadto opłaty za poszczególne rodzaje (kategorie) ścieków oblicza się na podstawie różnych kryteriów, wynikających ze specyfiki tych grup zanieczyszczeń

Wysokość opłaty za wprowadzanie ścieków zależy, co do zasady, od rodzaju substancji zawartych w ściekach i ich ilości, rodzaju ścieków, a w przypadku wód chłodniczych – od temperatury tych wód.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż przez substancje zawarte w ściekach rozumie się także substancje wyrażone jako wskaźniki pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu, chemicznego zapotrzebowania tlenu, zawiesiny ogólnej, sumy jonów chlorków i siarczanów, przy czym wysokość opłaty ustala się, biorąc pod uwagę wskaźnik, który powoduje opłatę najwyższą.

✓ **WAŻNE!**

Inna zasada obowiązuje przy ustaleniu wysokości opłaty za szczególnie rodzaj ścieków, a mianowicie za będące ściekami wody chłodnicze. W tym przypadku decyduje temperatura odprowadzanych wód chłodniczych.

Obliczenie należnej opłaty za wprowadzanie wód zasolonych, czyli kolejny rodzaj ścieków, następuje na podstawie odpowiednich stawek określonych dla jonów chlorków i siarczanów, gdyż tylko suma tych związków podlega opłacie. Jeszcze inną regułę stosuje się do ustalania wysokości opłaty za ścieki, będące wodami opadowymi lub roztopowymi, ujętymi w systemy kanalizacyjne, pochodzącymi z powierzchni zanie-

czyszczonych, w tym centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni. Otóż opłata ta zależy od wielkości oraz rodzaju i sposobu zagospodarowania terenu, z którego następuje odprowadzanie ścieków, i ponoszona jest w postaci zryczałtowanej.

Ostatni rodzaj ścieków, dla których określono szczególne zasady naliczania opłat, to wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Wody te są jednak ściekami podlegającymi obowiązkowi opłatomu tylko wówczas, gdy przyrost ilości substancji pochodzących z chowu lub hodowli jest większy niż wartości określone w warunkach wprowadzania ścieków do wód.

Podstawę naliczenia opłaty za wprowadzanie tego rodzaju ścieków stanowi: (i) rodzaj i ilość substancji zawartych w ściekach albo (ii) wielkość produkcji ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych, wyprodukowanych w obiektach chowu lub hodowli.

✓ **WAŻNE!**

Przedstawione powyżej czynniki decydujące o wysokości opłat za ścieki nie mają bezpośredniego zastosowania do kar pieniężnych dotyczących zrzutu ścieków. Organ wymierzający karę bierze pod uwagę: (i) ilość ścieków, (ii) stan ścieków, czyli ich temperaturę, odczyn i poziom sztucznych substancji promieniotwórczych i (iii) skład ścieków, czyli stężenie zawartych w nich substancji.

Opłata za składowanie odpadów

Opłatę za składowanie odpadów oblicza się, uwzględniając dwa elementy, a mianowicie: ilość składowanych odpadów oraz rodzaj tych odpadów, przy czym te dwie podstawy ustalenia wysokości opłaty

mają zastosowanie do opłat w zwykłej wysokości, dotyczących w pełni legalnego składowania na składowisku, zgodnego z warunkami decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji tego składowiska.

Naliczając opłatę podwyższoną za składowanie odpadów, należy pamiętać o trzecim czynnikiem wpływającym na jej wysokość, a mianowicie czasie składowania.

Opłata zwykła za składowanie odpadów to opłata za umieszczenie odpadów na składowisku, a zatem zależy od przedmiotu tego umieszczenia i na jej wysokość nie wpływa okres postępowania z tymi odpadami w wyznaczonym dla nich, w założeniu optymalnym miejscu.

Opłatę podwyższoną za składowanie odpadów stosuje się z kolei w przypadku składowania niezgodnego z obowiązującymi zasadami gospodarowania odpadami, więc czas „zalegania” odpadów odgrywa istotną rolę.

Do określania wysokości kar dotyczących odpadów stosuje się zasadę przyjętą dla opłat podwyższonych za składowanie odpadów. Organ wymierzający karę bierze zatem pod uwagę trzy czynniki wpływające na jej wysokość, a mianowicie: ilość odpadów, rodzaj oraz czas ich składowania. ■

dr Michał Kuliński
adwokat

§ **Podstawa prawna:**

– Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zmianami).

Masz pytanie do naszych ekspertów?
Chcesz uzyskać więcej informacji
na wybrany temat?

Napisz do Redakcji!

e-mail: kordowska@dashofer.pl

Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska udzielana Polsce

W wydanej pod koniec 2009 roku publikacji Głównego Urzędu Statystycznego „Ochrona Środowiska 2009” (dane dotyczą 2008 roku i lat wcześniejszych) można znaleźć szereg ciekawych informacji dotyczących m.in. finansowych aspektów ochrony środowiska w Polsce. Udostępnione są tam m.in. dane dotyczące pomocy zagranicznej na ochronę środowiska udzielanej Polsce.

Wstęp

Zgodnie z informacją w publikacji pomoc zagraniczna na ochronę środowiska w postaci dotacji dewizowych i darowizn udzielana jest Polsce od 1990 roku w oparciu o umowy i porozumienia międzyrządowe oraz na podstawie protokołów, oświadczeń i porozumień podpisywanych przez upoważnione agendy rządowe Polski i państw wspierających finansowo realizację projektów ochrony środowiska.

Stosowne umowy Rząd RP zawarł z Międzynarodowym Bankiem Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD), jako powiernikiem Banku Światowego, oraz z rządami Belgii, Szwajcarii i Szwecji. Porozumienia finansowe Rząd RP zawarł z Komisją Wspólnot Europejskich i rządem Finlandii (ekokonwersja), a rząd Danii udziela subsydiów na podstawie aktu Królowej Danii z 1991 roku o wspieraniu działalności w zakresie ochrony środowiska w krajach Europy środkowej i Wschodniej. Protokoły i porozumienia oraz wspólne oświadczenia i programy współpracy zostały uzgodnione i podpisane przez b. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z odpowiednimi agendami i organizacjami państwowymi Holandii, Niemiec, Norwegii i USA.

Pozostała pomoc bilateralna realizowana jest w oparciu o indywidualne decyzje zainteresowanych państw. Poczynając od 2004 roku, pomoc zagraniczna przyznawana jest w ramach Unii Europejskiej jako: Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności, Instrument Finansowy LIFE+ oraz w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Dane GUS dotyczące pomocy zagranicznej

Dostępne w publikacji GUS dane dotyczące pomocy zagranicznej można znaleźć w dwóch częściach. W pierwszej można przeanalizować, jakie efekty finansowe i rzeczowe przyniosła pomoc zagraniczna w ostatnich latach. Do tego celu można wykorzystać dane dotyczące nakładów na środki trwałe, służące ochronie środowiska według źródeł finansowania, w tym uwzględniona została pozycja „środki z zagranicy”. Dane te udostępnione zostały dla lat: 2000, 2005, 2006, 2007, 2008.

O ile w ujęciu finansowym jeszcze w 2000 roku środki z zagranicy miały stosunkowo niewielkie znaczenie (stanowiły mniej niż 4% wydatków ogółem), to w latach 2005-2008 stanowiły już 14-19% ogólnych nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska. Maksymalny poziom to 19,16% w 2006 roku.

W 2008 roku udział ten wyniósł 16,35%, a w ujęciu wartościowym wielkość środków z zagranicy wyniosła blisko 1,4 miliarda złotych. Większość tych środków związana była z nakładami na środki trwałe w gospodarce ściekowej i ochronie wód – ponad 1 miliard złotych środków z zagranicy było wydatkowane w 2008 roku w tym obszarze, w tym

ponad 700 milionów na sieć kanalizacyjną, a 300 milionów na oczyszczanie ścieków.

W ochronie powietrza ze środków z zagranicy sfinansowano środki trwałe za nieco ponad 190 milionów złotych, a w gospodarce odpadami jedynie niecałe 34 miliony złotych z pomocy z zagranicy przeznaczone zostało na sfinansowanie środków trwałych.

Układ przestrzenny

W układzie przestrzennym (wojewódzkim) najczęściej środków trwałych w ochronie środowiska zostało sfinansowanych w województwie śląskim. Ponad 1/3 środków z zagranicy wydatkowana była w 2008 roku w tym województwie. W województwie zachodniopomorskim wydatkowano ponad 13% tych środków, a w małopolskim i mazowieckim ponad 8%. Łącznie w tych czterech województwach wydano ponad 2/3 środków z zagranicy, czyli na pozostałe 12 zostało mniej niż 1/3 – czyli wydano tam ze środków zagranicznych mniej niż w jednym województwie śląskim.

Biorąc pod uwagę udział w finansowaniu środków trwałych w ochronie środowiska, liderem jest województwo zachodniopomorskie, tam ponad 40% środków trwałych zostało sfinansowane ze środków z zagranicy. Udział ten jest wysoki na tle średniej krajowej wynoszącej nieco ponad 16%.

Spośród pozostałych pięciu województw, gdzie udział ten był wyższy od średniej (śląskie, kujawsko-pomorskie, podkarpackie, małopolskie, pomorskie), najwyższy udział w finansowaniu środków z zagranicy był na Śląsku – ponad 28%. W niektórych województwach udział

środków z zagranicy w finansowaniu środków trwałych w ochronie środowiska jest symboliczny. W województwach: podlaskim, lubuskim i wielkopolskim wynosi jedynie 2-3%.

Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska według źródeł pochodzenia, kierunków i zakresu rzeczowego w latach 2006-2008

W drugiej części publikacji można znaleźć dane dotyczące pomocy zagranicznej na ochronę środowiska według źródeł pochodzenia, kierunków i zakresu rzeczowego w latach 2006-2008. Dane podzielone są na dwie podstawowe grupy: pomoc przyznana i zrealizowana.

W tym drugim przypadku podane wielkości dotacji dotyczą projektów zakończonych i będących w trakcie realizacji (podpisanych w latach wcześniejszych), w ramach których dokonano płatności ze środków zagranicznych. W okresie 2006-2008 wielkość dotacji systematycznie rosła z poziomu 171,8 mln euro w 2006 do 399,0 mln euro w 2007 i do 763,1 mln euro w 2008 roku. W 2008 roku była zatem czterokrotnie większa niż w 2006 roku.

Większość tych środków pochodziła z Funduszu ISPA lub z Funduszu Spójności. W ujęciu finansowym znacznie mniejsze znaczenie miały Fundusze Strukturalne – ok. 10% w 2008 roku i Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Lichtenstein i Islandia) – 2,6%. Większość środków przeznaczona była na ochronę wód i gospodarkę wodną – 149,6 mln euro w 2006 do 324,5 mln euro w 2007 i do 641,4 mln euro w 2008 roku.

Jeśli chodzi o pomoc przyznaną w latach 2006-2008, to w 2006 roku była to kwota 162,5 mln euro, w 2007 roku 37,9 mln euro, a w 2008 roku 52,4 mln euro. W 2008 roku struktura przedstawiała się następująco: w ramach POIiŚ 20,2%, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Lichtenstein i Islandia) – 63,9%, Instrument Finansowy LIFE + – 15,8%.

Podsumowanie

Można się spodziewać, że w 2009 roku znaczenie środków z zagranicy wzrośnie. Według danych wygenerowanych z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK

07-13 od początku uruchomienia programów do 27 grudnia br. złożono 100,5 tys. wniosków (poprawnych pod względem formalnym) na całkowitą kwotę dofinansowania (zarówno środki unijne, jak i środki krajowe) 232,2 mld zł. W tym samym okresie podpisano z beneficjentami 25 786 umów o dofinansowanie na kwotę 97,3 mld zł wydatków kwalifikowalnych, w tym dofinansowanie w części UE 68,1 mld zł, co stanowi 24,9% alokacji na lata 2007-2013.

Wartość wydatków beneficjentów uznanych za kwalifikowalne, wynikająca ze złożonych wniosków o płatność, wyniosła 20,2 mld zł, a w części dofinansowania UE 15,3 mld zł.

Biorąc pod uwagę fakt, że znaczna część tych środków została wydatkowana w 2009 roku i to, że zadania z zakresu ochrony środowiska stanowią istotną część tych środków, należy się spodziewać, że znaczenie środków z zagranicy w finansowaniu ochrony środowiska w Polsce w 2009 roku znacząco wzrosło. ■

Krzysztof Choromański

Finanse

Opłata produktowa za baterie i akumulatory

Zgodnie z art. 41 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach wprowadzający baterie przenośne lub akumulatory przenośne jest zobowiązany do sporządzenia i przedłożenia Marszałkowi województwa sprawozdania oraz uiszczenia opłaty produktowej w terminie do 15 marca 2010 roku.

Od 1 stycznia 2010 roku obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 grudnia 2009 roku

w sprawie stawki opłaty produktowej (Dz.U. z dnia 18 grudnia 2009 r.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 września 2009 roku w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej z tytułu nieosiągnięcia wymaganego poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych (Dz.U. Nr 160, poz. 1274).

Wysokość stawki opłaty produktowej wynosi 9 zł/kg.

Wzór rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej z tytułu nieosiągnięcia wymaganego poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych został przedstawiony na kolejnej stronie.

Sprawozdanie należy przekazać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego, opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym. ■

Redakcja

ZAŁĄCZNIK

WZÓR ROCZNEGO SPRAWOZDANIA O WYSOKOŚCI NALEŻNEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ
Z TYTUŁU NIEOSIĄGNIĘCIA WYMAGANEGO POZIOMU ZBIERANIA ZUŻYTYCH BATERII PRZENOŚNYCH
I ZUŻYTYCH AKUMULATORÓW PRZENOŚNYCH

SPRAWOZDANIE O WYSOKOŚCI NALEŻNEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ Z TYTUŁU NIEOSIĄGNIĘCIA WYMAGANEGO POZIOMU ZBIERANIA ZUŻYTYCH BATERII PRZENOŚNYCH I ZUŻYTYCH AKUMULATORÓW PRZENOŚNYCH za rok				Adresat: MARZAŁEK WOJEWÓDZTWA¹⁾	
I. DANE WPROWADZAJĄCEGO BATERIE LUB AKUMULATORY					
Numer rejestrowy ²⁾					
Firma przedsiębiorcy					
Oznaczenie siedziby i adres					
Województwo			Miejscowość		
Kod pocztowy	Ulica		Nr domu	Nr lokalu	
NIP ³⁾					
REGON ³⁾					
II. DANE DOTYCZĄCE OPŁATY PRODUKTOWEJ					
Masa wprowadzonych baterii przenośnych i akumulatorów przenośnych [kg]	Rodzaj zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych ⁴⁾	Masa zebranych zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych ⁵⁾ [kg]	Wymagany poziom zbierania ⁶⁾ [%]	Osiągnięty poziom zbierania [%]	Należna opłata produktowa [zł]
1	2	3	4	5	6
	16 06 01*				
	16 06 02*				
	16 06 03*				
	16 06 04				
	16 06 05				
	20 01 33*				
	20 01 34				
	Ogółem				
III. DANE OSOBY WYPEŁNIAJĄCEJ SPRAWOZDANIE					
Imię			Nazwisko		
Telefon służbowy ³⁾		Faks służbowy ³⁾		E-mail służbowy ³⁾	
Data	Podpis ⁷⁾ i pieczęć ^{3),7)} wprowadzającego baterie lub akumulatory				

Objaśnienia:

- 1) Marszałek województwa właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania wprowadzającego baterie lub akumulatory, a w przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium kraju - Marszałek Województwa Mazowieckiego.
- 2) Numer rejestrowy, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666).
- 3) O ile posiada.
- 4) Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- 5) Z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.
- 6) Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach.
- 7) Dotyczy formy pisemnej sprawozdania.

Finanse

Wykorzystanie środków unijnych na ochronę środowiska

5 stycznia odbyło się posiedzenie Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Głównym tematem spotkania był poziom wykorzystania środków unijnych na ochronę środowiska.

Na posiedzeniu podsumowano wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Realizacja projektów w sektorze środowiska w ramach POIiŚ jest finansowana ze środków Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i obejmuje działania z zakresu:

- gospodarki wodno-ściekowej,
- gospodarki odpadami,
- zarządzania zasobami i przeciwdziałania zagrożeniom,
- wsparcia dla przedsiębiorstw na dostosowanie do wymogów ochrony środowiska,
- ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.

Według stanu na styczeń 2010 roku w ramach pięciu środowiskowych

priorytetów POIiŚ do tej pory ogłoszono 40 konkursów, na które zgłoszono 928 projektów na łączną kwotę ponad 35,8 mld zł.

Beneficjenci projektów umieszczonych na liście projektów kluczowych złożyli 41 wniosków o dofinansowanie, w tym 7 projektów, na które zabrakło środków w latach 2004-2006.

Wydano łącznie 250 potwierdzeń MŚ/decyzji KE o przyznaniu dofinansowania dla projektów na łączną kwotę dofinansowania w wysokości blisko 4,2 mld zł. Na ich podstawie instytucje wdrażające (NFOŚiGW, CKPŚ oraz 16 WFOŚiGW) zawarły z beneficjentami 201 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z funduszy UE w wysokości ponad 6,5 mld zł.

WAŻNE!

W ramach dotacji rozwojowej Ministerstwo Środowiska przekazało ponad 392 mln zł na konta Instytucji Wdrażających. Na rzecz beneficjentów zrealizowano płatności na kwotę prawie

130 mln zł. W formie zaliczek wypłacono ponad 134 mln zł.

Od 2002 roku do końca listopada 2009 roku wartość środków unijnych otrzymanych z Komisji Europejskiej na realizację projektów inwestycyjnych Funduszu Spójności w sektorze środowiska oraz dwa projekty pomocy technicznej wyniosła łącznie 1 837 428 tys. euro, z czego w 2009 roku była to kwota 447 011 tys. euro. Oznacza to realizację rocznych planów budżetowych na 2009 roku na poziomie 72%.

W odniesieniu do kwoty alokacji środków unijnych według podpisanych umów, która aktualnie wynosi 2 850 516 tys. euro, pozyskano dotychczas, w ramach płatności zaliczkowych i pośrednich, ok. 64% dofinansowania.

Informacje na temat posiedzenia można znaleźć na stronach Ministerstwa Środowiska. ■

Redakcja

Masz pytanie do naszych ekspertów?

Chcesz uzyskać więcej informacji naabrany temat?

Napisz do Redakcji! e-mail: kordowska@dashofer.pl

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 43, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Anna Kordowska, kordowska@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek: Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A.,
nr 90-10301508-0000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety naabrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2010 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.